

EL BUDISME

EL BUDISME NASQUÉ EN EL SI DE L'HINDUISME

El budisme va néixer al si de l'hinduisme, juntament amb el jainisme - una altra religió contemporània al nord de l'Índia, a finals del s. VI. a.C.-. Aquests dos moviments religiosos, a diferència de l'hinduisme, tenen un fundador: Buda i Mahavira, respectivament. Curiosament, en aquest mateix segle VI a. C., en altres tres indrets del món, molt allunyats entre si, van sorgir també, a semblança de l'Índia, moviments de renovació intel·lectual o religiosa molt importants, com el dels filòsofs a Grècia, el del savi Confuci a la Xina i el del profeta Isaïes a Israel. Podríem dir que aquests moviments pertanyien a un període d'evolució, o millor, de revolució espiritual de la humanitat. A l'Índia, en aquella època, els sacerdots (brahmans) es feien moltes preguntes sobre si el món i l'ànima humana (atman) eren eterns o temporals; si havien estat creats per algú o existien des de sempre; si la raó humana podia arribar a tenir coneixements certs o no; si després de la mort el jo subsistia o no, i cas que no, quin era el seu estat; etc.



Buda, però, es negà a respondre a aquestes preguntes perquè les considerava inútils. Pensava que el fet de trobar-hi una resposta no alleujava ni alliberava els éssers humans del sofriment, que era la qüestió que realment preocupava a l'ésser humà. Tota l'originalitat de Buda rau en formular una reflexió sobre el sofriment, indicant-ne la causa i el tractament a seguir per eradicar-lo. L'any 525 aC, Buda va començar a predicar la seva manera de pensar, prescindint del ritualisme de molts hindús, parlant un llenguatge que la gent senzilla entenia, denunciant la corrupció del poder i els privilegis hereditaris... A poc a poc es va anar creant un nou moviment religiós que va tenir una gran influència en la vida intel·lectual, religiosa i cultural de l'Índia, durant més de setze segles.

VIDA DE BUDHA.- Concepció i neixement

La nit en què va ser concebut, la reina Maia (la seva mare) va somniar que un elefant li tocava el costat i li col·locava un lotus blanc en el ventre, mentre que en el moment de la concepció el món va tremolar violentament.

Els endevinaires convocats per explicar el somni de la reina van dir que la reina estava embarassada i que esperava un nen, el qual o bé seria un rei universal, conegut en tot el món pel seu poder i la seva justícia, o bé un «buda», que portaria una vida religiosa i que alliberaria la humanitat de la ignorància, això, segons si seguia la via del seu pare o la d'un asceta.

Quan s'acostava el moment del naixement, la reina va anar a casa dels seus pares, a Devadaha, i pel camí, quan es van aturar a reposar al bosc dels jardins de Lumbini, va sentir els dolors del part i aleshores un gran arbre es va inclinar suaument per a sostenir-la. La criatura va sortir del costat de la seva mare (net i pur, com un home que baixés per una escalinata) i va ser rebut en la comunitat dels grans déus.

Aquest naixement miraculós va estar marcat per una gran alegria a tot arreu: els cecs hi podien veure; els paralítics podien caminar i els sords podien sentir els muts. La seva mare, va morir sis dies després del part, un cop realitzada la seva missió.

Joventut i primera adultesa

El rei, per garantir, el futur reial del seu fill, el va voler allunyar de les misèries de la vida i li va construir tres palaus, perquè el príncep no veiés l'autèntic caràcter de l'experiència humana.

Era un jove dotat en tots sentits: sa, hàbil, llest,... Als 16 anys es va casar amb la princesa Yasodhara de qui tingué tres filles i un fill, Rahula. Mentrestant, la seva vida transcorria al palau de manera confortable i allunyada del sofriment que acompanya l'aventura humana. No va ser fins als 29 anys que Siddharta, volent conèixer el que hi havia fora del recinte dels palaus on residia, va fer quatre sortides, conegudes en la tradició budista com les **Quatre Visions**, on va descobrir la vellesa, la malaltia, la mort i, finalment, un asceta que buscava la manera de transcendir tots aquests sofriments.

Tot aixó li va fer adonar-se del caràcter dolorós i fugisser de la condició humana. Va quedar tan afectat d'aquestes experiències que va decidir abandonar aquell estil de vida per convertir-se en un asceta errant i poder trobar la veritat de la condició humana.

El seu pare volia retenir-lo a palau, però ell no va parar fins que una nit, va portar a terme la **Gran Renúncia**, demanant al seu cotxer que l'ajudés a sortir de palau amb el seu cavall Kanthaka. Tot va ser possible, gràcies a l'ajuda d'una divinitat que va obrir la porta del palau molt suaument, va esmortir el so dels passos del cavall i va adormir els vigilants i els habitants de la ciutat per poder marxar sense que ningú se n'adonés.

Un cop fora, va fer tornar el seu cotxer a palau, perquè informés als familiars de la seva partença, després es va desprendre del vestit reial i, finalment, es va tallar els seus llargs cabells. El déu Brahma li va oferir, aleshores, tres túniques de color safrà, un bol per a les almoines i la resta de l'equipatge d'un monjo: una navalla, una agulla, un colador i un cinturó. Ara se sentia en el camí adequat per aconseguir la saviesa perfecta i extingir per complet la flama del sofriment.

Itinerari espiritual de Siddharta Gautama

Gautama, primer, va voler aconseguir l'alliberament per la via de la renúncia i de les privacions extremes i amb aquest objectiu s'ajuntà a un grup de cinc ascetes, però al cap d'uns anys, vistos els resultats obtinguts per aquesta via de rigorós ascetisme, va decidir abandonar-la. S'havia adonat que, si les cordes d'un instrument estaven massa tenses, acabarien trencant-se, i si estaven massa fluixes no sonarien; per tant, només amb la justa tensió podrien produir música. Va ser aleshores que posant-se a menjar i banyant-se va abandonar aquella vida. Això li va merèixer que els altres ascetes el deixessin, perquè van entendre aquest canvi com una claudicació. Ell, aleshores, va emprendre una altra via d'alliberament: la meditació, a la qual hi va dedicar moltes i moltes hores. Una nit, mentre meditava, després d'haver superat les temptacions de Mara (el dimoni) que volia apartar-lo de l'aprofundiment de la veritat, va tenir la il·luminació i esdevingué Buda -el que s'ha despertat-, sota un arbre de la família del ficus religiosa, a Buddhagaya, al cap de sis anys d'haver abandonat el palau. La il·luminació significava haver assolit el *nirvana*, és a dir, haver arribat a apagar completament els focs de la cobdícia, de l'odi i de la il·lusió enganyosa.

Inici de la difusió del budisme

Poc després, es va dirigir al Parc de les Gaseles de Sarnath, prop de Benarés, i pronuncià el primer sermó sobre les **Quatre Nobles Veritats**, davant dels cinc antics companys ascetes que esdevingueren els seus primers deixebles i monjos de la comunitat budista (sangha).

A aquest primer sermó per la seva importància se l'ha anomenat: "**Arrencada de la roda del Dharma**" (ensenyament). Amb aquest sermó inaugurava la predicació que duraria prop de 45 anys, fruit de la qual foren les innumbrables comunitats de monjos que es van crear per ajudar a aconseguir la il·luminació.

La mort de Buda

Cap el 480 a.C, sense haver designat cap successor, s'esdevingué la mort de Buda, a prop de Kushinagara, després d'una curta malaltia. Van incinerar les seves restes i es van enterrar, com a relíquies, en uns turons de terra funeraris anomenats «estupes». Avui en dia encara se'n poden veure en diferents llocs de dins i fora de l'Índia.

EL DHARMA O ENSENYAMENT FONAMENTAL

L'ensenyament fonamental de Buda es basa en les 4 Nobles Veritats:

-**1a**. A la vida, existeix el sofriment. Tot canvia, res és per sempre. Tot es pot perdre.

-**2a**. L'origen del sofriment es troba al desig i l'avarícia. Amb la ignorància i l'odi, malmeten la vida i l'encadenen a les reencarnacions.

-**3a**. Si no desitgem, no patim. Hem d'aconseguir no desitjar, i arribar a la perfecció, que és el **nirvana**.

-**4a**. Hi ha un **camí** per aconseguir-ho, amb 8 passos, que en essència diuen que cal evitar el plaer, l'odi i el mal; cal ser sincer, no fomentar l'odi ni la crítica. Cal respectar la vida, no robar i renunciar a allò que ens pugui fer mal. Cal no fer mal i ser un bon professional. S'ha d'educar a la renúncia a l'acontentament del desig, amb l'austeritat.

La meditació i la contemplació és el mitjà per alliberar-se del desig. Cal educar la ment a fi de superar la ignorància i la confusió. Un mètode és el **ioga**, que ajuda a dominar la ment.

Coneixement o visió neta de les
Quatre Nobles Veritats
Intenció neta, evitant el plaer, l'odi i
el mal
Paraula neta, essent sincer, no dient
mentides, no fent mal amb les
paraules
Acció neta, portant una vida moral
recta; respectant la vida, no
robant...
Existència neta, essent un bon
professional i no fent mal als altres
Esforç net, evitant les passions
primàries
Pensament net, resistint-se al desig,
evitant mals pensaments
Concentració neta o contemplació
meditant. La meditació és la
principal pràctica budista



ALTRES SÍMBOLS BUDISTES

Fes una explicació ben raonada del que simbolitza la flor de lotus i el capítell de Sarnath



El capítell de Sarnath

Simbolitza el primer sermó de Buda al Parc de les Gaselles. És la primera peça significativa del budisme quan encara no es permetia representar buda. Els quatre lleons contraposats simbolitzen Buda predicant als quatre punts cardinals. Els quatre lleons s'asseuen sobre una llosa circular adornada per quatre rodes que simbolitzen l'ensenyament sagrat, intercalades amb els quatre animals: cavall, cebú, elefant i lleó que representen els vents dominants, encarregats de portar la veu de Buda per tot arreu.

La flor del lotus

És símbol de la il·luminació i de la puresa mental. El lotus neix en el fang i apareix com una flor bellíssima. De manera semblant l'individu és impur però pot esdevenir un il·luminat. La flor tancada indica la capacitat per a rebre la il·luminació, quan està totalment oberta simbolitza la il·luminació plena.

